

Gemeente Oudewater

Nota Financiële Governance 2017

Voortdurend verbeteren van de financiële (be)sturing

Inhoudsopgave

	Blz.
Inleiding	3
1. Richtlijnen verantwoorden financiële afwijkingen t.o.v. de begroting	5
2. Beheersing personele uitgaven	7
3. Goed budgetbeheer	8
4. Gebruik reserves en voorzieningen	11
5. Vaste Activa	13
6. Risicomanagement	17
7. Waarborgen & Garanties	21
8. Treasury	23
Bijlage 1: afschrijvingstabellen gemeente Oudewater	25
Bijlage 2: overzicht waarborgen en garanties	30

Inleiding

Voor het voeren van goed bestuur ('good governance') kunnen publieke organisaties, maar ook maatschappelijke organisaties en private ondernemingen diverse werkwijzen en instrumenten toepassen, zo ook de gemeente Oudewater.

Voor het goed besturen van een organisatie zijn diverse aspecten van belang, zoals in onderstaand model schematisch is weergegeven. Zo is het bijvoorbeeld van belang dat aspecten als 'wijze van aansturing' en 'aanspreken op gedrag' effectief worden ingezet, naast meer 'harde' instrumenten als de P&C cyclus van begroting, bestuursrapportage en jaarrekening, zoals wij die in de gemeente Oudewater kennen.

Naast de P&C cyclus helpen instrumenten als spelregels en procedures bij het 'goed besturen' van een organisatie. De spelregels en procedures binnen de financiële functie van de gemeente Oudewater zijn onlangs tegen het licht gehouden en waar nodig geactualiseerd in deze Nota Financiële Governance 2017 voor de gemeente Oudewater. Met deze nota hebben raad en college een instrument waarmee wordt beoogd 'het goed besturen' van onze mooie gemeente verder te versterken.

Een van de aspecten om onze financiële (be)sturing effectiever en efficiënter te maken betreft het stroomlijnen van de (financiële) werkprocessen in onze werkorganisatie. Waar dat mogelijk was hebben wij gekeken of deze nota - met behoud van onze eigen beleidsruimte - kan aansluiten op spelregels die door raad en college van Woerden worden gehanteerd. Waar dit parallel kan lopen kan dit de financiële functie van onze gezamenlijke werkorganisatie verder verbeteren.

Dit is de Nota Financiële Governance (afgekort 'Nota FG') voor de gemeente Oudewater, waarin de spelregels worden samengevat. De echte aanpassingen in spelregels zijn slechts beperkt noodzakelijk gebleken. De belangrijkste hebben met name betrekking op de toevoeging van nieuwe vormen van activa met bijbehorende afschrijvingstermijnen) in hoofdstuk 5 'vaste activa'. Een belangrijke mutatie in de afschrijvingstabel is de opname van de activa 'betonconstructie op paalfundering' (afschrijvingstermijn 75 jaar), de constructie BIMS (afschrijvingstermijn 20 jaar), EPS (afschrijvingstermijn 40 jaar) en de beschoeiing van de Lange Linschoten. Het betreft nieuwe constructietechnieken. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de laatste onderzoeksresultaten.

Een beleidswijzing die in hoofdstuk 1 is verwerkt is dat een financiële tegenvaller opgevangen mag worden door een financiële meevaller binnen hetzelfde product* of programma, als het binnen dezelfde doelstelling valt.

**een product (functienummer) is een verdere onderverdeling van een taakveld. Een taakveld komt voort uit de nieuwe BBV. Op diverse plekken in de notitie zijn de nieuwe wettelijke richtlijnen van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) verwerkt.*

Indeling van deze Nota FG:

- Hoofdstuk 1: Richtlijnen verantwoorde financiële afwijkingen tov de begroting
- Hoofdstuk 2: Beheersing personele uitgaven
- Hoofdstuk 3: Goed budgetbeheer
- Hoofdstuk 4: Gebruik reserves en voorzieningen
- Hoofdstuk 5: Vaste activa
- Hoofdstuk 6: Risicomanagement
- Hoofdstuk 7: Waarborgen en garanties
- Hoofdstuk 8: Treasury

Bijlagen:

*afschrijvingstabellen gemeente Oudewater
overzicht waarborgen en garanties*

Hoofdstuk 1 Richtlijnen verantwoorden financiële afwijkingen t.o.v. de begroting

Belangrijk uitgangspunt voor onze financiële sturing is structureel begrotingsevenwicht.

Onze toezichthouder, de provincie Utrecht verwacht en eist dit terecht van ons. Dit houdt in dat gestreefd wordt naar een zo optimaal mogelijke beheersing van de financiële uitgaven/inkomsten. De begroting is hierbij een belangrijk instrument. In de begroting van de exploitatie moeten de verwachte jaarlijkse lasten en baten in evenwicht zijn. Er doen zich echter in de praktijk altijd situaties voor waardoor afwijkingen optreden t.o.v. de begroting. Dit vraagt onder andere om spelregels hoe te handelen als de gemeente geconfronteerd wordt met deze niet begrote uitgaven / inkomsten.

Definitie financiële afwijkingen t.o.v. de begroting

Lasten en Baten in een lopend boekjaar, die ten tijde van het vaststellen van de begroting nog niet waren (te) voorzien.

Richtlijnen hoe om te gaan met financiële afwijkingen t.o.v. de begroting

Uitgangspunt is dat niet begrote inkomsten ten gunste komen van de algemene reserve. Een uitzondering op dit uitgangspunt is dat een financiële meevaller mag worden verrekend met een financiële tegenvaller wanneer er een wettelijke verplicht direct verband is tussen de niet begrote inkomsten en niet begrote uitgaven. Niet begrote uitgaven worden gedekt uit bestaande budgetten.

Mocht dekking uit bestaande budgetten niet mogelijk zijn dan kan voorgesteld worden de afwijkingen ten laste van de algemene reserve te brengen. De afwijking moet voldoen aan het 'drie O's-principe':

- onvoorzienbaar (het was niet voorzien, niet aan zien komen);
- onuitstelbaar (het moet op korte termijn uitgevoerd worden);
- ondekbaar (dekking binnen de bestaande budgetten van het taakveld of dekking binnen de bestaande budgetten van het programma is niet mogelijk).

Indien voldaan wordt aan deze criteria ¹, wordt aan de raad voorgesteld de afwijking ten laste te brengen van de algemene reserve. Bij het verantwoorden van afwijkingen t.o.v. de begroting dient een onderscheid gemaakt te worden tussen structurele en incidentele lasten. Incidentele lasten hebben rechtstreeks consequenties voor het resultaat van het lopende begrotingsjaar. Structurele zaken hebben tot gevolg dat in jaar t (het begrotingsjaar) het bedrag ten laste van de algemene reserve gebracht wordt, maar in jaar t+1 (het volgende begrotingsjaar) deze dekking moet worden gevonden in de totale (integrale) afweging van de begroting t+1.

Budgetrecht

De raad heeft het budgetrecht en dient goedkeuring te geven om de afwijkingen van baten/lasten ten opzichte van de begroting op programma te accorderen. Pas na een raadsbesluit worden de afwijking verwerkt in het lopende begrotingsjaar.

Besluitvorming afwijkingen in de (tussentijdse) bestuursrapportage en jaarrekening

Via de bestuursrapportage of jaarrekening worden afwijkingen gerapporteerd aan het college en aan de raad. Hier geldt ook het principe dat financiële afwijkingen gedekt moeten worden in het product/taakveld of eigen programma.

Als er sprake is van dekking binnen het eigen product is geen verantwoording verschuldigd in de bestuursrapportage of jaarrekening. Voor dekking binnen het taakveld/programma geldt dat dit in de bestuursrapportage of jaarrekening wordt opgenomen. Mocht een financiële afwijking niet gedekt kunnen worden binnen het product/programma dan wordt dat in de bestuursrapportage of jaarrekening voorgesteld om deze ten laste van de algemene reserve te brengen. Hierbij gelden de regels van de 3 O's. Voor afwijkingen vanaf € 25.000,- binnen taakvelden geldt dat deze via bestuursrapportage of jaarrekening aan de raad worden gemeld en in het betreffende programma worden toegelicht.

¹ Deze criteria hebben betrekking op overschrijding van lasten.

Verantwoording

Het ten laste brengen van onvoorziene bedragen op de algemene reserve is altijd een politiek bestuurlijke afweging². Er zijn twee mogelijkheden om in een lopend begrotingsjaar verantwoording af te leggen c.q. toestemming te vragen aan de raad:

1.verantwoording via de (tussentijdse) bestuursrapportage

De verantwoording aan de raad door het college via de tussentijdse rapportage is achteraf. Dit wil zeggen dat de afwijking (op bestaand beleid, onvermijdelijk) heeft plaatsgevonden. Waar mogelijk worden afwijkingen vooraf gemeld in een B&W-voorstel en wordt de raad geïnformeerd via een raadsinformatiebrief bij afwijkingen > € 100.000, zodat in voorkomende gevallen de raad geïnformeerd is over het ten laste/gunste brengen van de afwijking op de algemene reserve en eventueel haar zijn bedenkingen kan uiten.

2. verantwoording via raadsvoorstel/-besluit

Nieuwe ontwikkelingen / nieuw beleid mogen niet verantwoord worden in de tussentijdse (financiële) rapportage. Gedurende het begrotingsboekjaar is het alleen mogelijk deze ter besluitvorming voor te leggen aan de raad via een raadsvoorstel.

Begrotingswijziging

Na vaststelling door de raad om een financiële afwijking ten laste/gunste van de algemene reserve te brengen, is een begrotingswijziging vereist. Op deze wijze wordt de baat/last bijgeraamd op de juiste begrotingspost en is de begrotingsrechtmatigheid gewaarborgd³. De effecten van structurele bijstellingen worden vertaald in de (meerjaren) begroting. De begrotingswijzigingen worden ter kennisname van Gedeputeerde Staten gebracht.

In het kader van de aan te scherpen budgetdiscipline wordt toegezien op een strikte naleving van de uitgangspunten inzake het verantwoorden van financiële afwijkingen. Er wordt strak gestuurd dat een tegenvaller opgevangen wordt binnen het eigen product, taakveld of binnen het programma.

Tegenvallers op een product worden zichtbaar door een negatief tussentijds saldo. Hieraan wordt aandacht besteed in de periodieke domeinrapportages en tijdens de domeingesprekken. Een melding van een tegenvaller gaat vergezeld van een voorstel voor maatregelen om dit negatieve saldo op te vangen. In principe zal een tegenvaller opgevangen moeten worden binnen het eigen product / taakveld of binnen het programma. Het college kan voorstellen aan de raad doen voor een tussentijdse begrotingswijziging indien duidelijk wordt dat de tegenvaller niet of niet binnen het programma opgevangen kan worden.

Wettelijke post onvoorzien

In het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) zijn regels opgenomen voor de post 'onvoorzien' in de begroting en de jaarrekening. Het BBV stelt verplicht de post onvoorzien op te nemen. De post onvoorzien is een relatief kleine post voor incidentele dekking van lasten die niet benoemd in de begroting opgenomen kunnen worden. In de uitgangspunten van de gemeente Oudewater is opgenomen dat het college gemachtigd is voor de post onvoorzien. In de praktijk wordt nauwelijks gebruik gemaakt van de post onvoorzien.

² Dit houdt in dat uitzonderingen op de richtlijnen beschreven in dit hoofdstuk (in bijzondere gevallen) mogelijk zijn.

³ Het begrotingscriterium is één van de criteria waar de accountant op toetst in het kader van de rechtmatigheid. Het begrotingscriterium houdt in dat de werkelijke lasten/baten in de pas moeten lopen met de begrote lasten/baten.

Hoofdstuk 2 Beheersing Personele uitgaven

De gemeenteraad van Oudewater heeft besloten om de ambtelijke dienstverlening voor de inwoners van Oudewater per 2015 over te dragen aan een gezamenlijke werkorganisatie van de gemeenten Oudewater en Woerden. In juridische zin betreft dit de ambtelijke organisatie van de gemeente Woerden en daartoe is de aanstelling van de ambtenaren van Oudewater beëindigd en hebben zij aansluitend een aanstelling gekregen bij de gemeente Woerden. De gemeentesecretaris en de raadsgriffier van Oudewater vormen hierop een uitzondering, evenals raad en college zelf. De personele uitgaven worden beheerst door de werkorganisatie. De sturing die we hierop hebben betreft de 'vaste' jaarlijkse bijdrage die we in het kader van de DVO van de gemeente Woerden betalen. Vanuit deze DVO is vervolgens afgesproken dat er jaarlijks een bijdrage retour komt van de gemeente Woerden die het college en de gemeentesecretaris kunnen inzetten voor de inhuur van extern personeel. Daarnaast kan de raad vanuit het budgetrecht budgetten aan het college beschikbaar stellen waaruit eveneens extern personeel kan worden betaald.

Hoofdstuk 3 Goed budgetbeheer

In dit hoofdstuk gaan we in op de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van een budgethouder in de gemeente Oudewater.

Aanwijzen van een budgethouder

Een budgethouder is een door de organisatie aangewezen functionaris die, binnen het gegeven budget verantwoordelijk is voor het doen van betalingen. De budgethouder wordt aangewezen door de betreffende teammanager. De teammanager is op zijn beurt weer aangewezen door het college van B&W. De koppeling van budgethouders aan producten wordt door het team Financiën in de financiële administratie vastgelegd.

Verantwoordelijkheden van de budgethouder

De budgethouder is verantwoordelijk voor te leveren producten en diensten door de gemeente en de efficiënte en effectieve besteding van het hiervoor toegekende budget. De budgethouder legt verantwoording af over de voortgang in de realisatie van beleidsvoornemens en het verloop van de budgetten. Deze verantwoording geschiedt nu op de 'natuurlijke' momenten in de beleids- en budgetcyclus (bij tussentijdse rapportage en de jaarstukken).

Om beter te kunnen sturen op de realisatie van de doelen in de begroting en bijbehorende budgetten te bewaken, wordt gewerkt aan de opzet van een maandelijks rapportage. Doel van deze maandrapportage is om eerder te kunnen bijsturen op (financiële) afwijkingen.

Bevoegdheid van de budgethouder

De budgethouder heeft op basis van mandatering de bevoegdheid over het toegekende budget. Dit betekent dat hij bevoegd is tot het aangaan van overeenkomsten inzake leveringen, diensten en werken ten behoeve van de gemeente Oudewater (binnen de vastgestelde regels voor inkoop en aanbesteding).

De bevoegdheid is gelimiteerd tot het beschikbare bedrag van het toegekende budget. Daarnaast moet de verplichting rechtstreeks verband houden met de aan het (jaarlijks opnieuw vastgestelde) budget gekoppelde taakstelling.

Taken van de budgethouder

Tot de taken van de budgethouder behoren alle activiteiten die uitgevoerd moeten worden om invulling te geven aan zijn verantwoordelijkheid en bevoegdheid. Tot zijn taken worden o.a. gerekend:

- a. het verstrekken van juiste, tijdige en volledige informatie ten behoeve van de instrumenten in de budgetcyclus; dit betekent dat de budgethouder zowel financiële als beleidsmatige informatie verstrekt ten behoeve van de planning, de uitvoering, de tussentijdse rapportage en de verantwoording (budgetcyclus);
- b. het aangaan van verplichtingen ten laste van het toegekende budget (de budgethouder tekent de inkoop/contractverplichtingen);
- c. het tijdig verstrekken van informatie over aangegane verplichtingen ten laste van het toegekende budget, en ten behoeve van de registratie in de verplichtingenadministratie (bedragen > € 25.000,-);
- d. controle van een ingekomen factuur op de juiste levering van goederen en diensten, correct bedrag, rekenkundige juistheid en BTW;
- e. accorderen van de ingekomen factuur; de budgethouder geeft hierdoor opdracht tot betaling.
- f. codering van de ingekomen factuur (=vermelding van FCL_ECL nummer), zodat de uitgave ten laste van het juiste budget wordt gebracht;
- g. het tijdig verstrekken van informatie aan het college van burgemeester en wethouders over gesignaleerde c.q. te verwachten afwijkingen van het toegekende budget; dit betreft zowel over,- en onderschrijding van het budget als een afwijking in de realisatie van de doelstellingen; deze informatieplicht dient op het eerst mogelijke moment plaats te vinden;
- h. het tijdig verstrekken van informatie over te ontvangen inkomsten (bijvoorbeeld subsidies en specifieke uitkeringen) en geeft opdracht om opbrengsten te innen (leges, huren, pachten e.d.).

Bij de uitvoering van zijn taken houdt de budgethouder rekening met interne en externe richtlijnen (bijvoorbeeld regels met betrekking tot aanbesteding en inkoop, regels m.b.t begrotingswijzigingen).

Wijzigen van het budget

De budgethouder heeft geen bevoegdheid om het budget of de daaraan gekoppelde beleidsdoelstellingen te wijzigen. Indien het budget niet toereikend is moet vooraf bij het bevoegde orgaan aanvullende budgetruimte worden gevraagd (zie hoofdstuk 1: richtlijnen meldingen financiële afwijkingen tov de begroting).

Budgetsubstitutie

De budgethouder heeft geen bevoegdheid tot het verschuiven van budgetten tussen producten. De budgethouder is wel bevoegd binnen het toegekende budget voor een product te schuiven met kostensoorten (ecl's). Aan deze bevoegdheid zijn de volgende voorwaarden verbonden:

- de aan het budget verbonden doelstelling wordt gerealiseerd;
- incidentele budgetten mogen niet worden aangewend voor structurele uitgaven;
- een budget ten behoeve van uitgaven mag (in overleg met directie) worden gecompenseerd met een budget ten behoeve van inkomsten;
- budgetsubstitutie wordt op initiatief van de budgethouder vastgelegd in een administratieve wijziging;
- de volgende kostensoorten zijn van substitutie uitgesloten: subsidies, reserveringen, kapitaallasten, uren en doorbelastingen vanuit kostenplaatsen.

Schuiven van budgetten (Administratieve, - begrotingswijzigingen)

Omschrijving	autorisatie
Begrotingswijziging (administratieve wijziging) binnen het product (zie ook budgetsubstitutie)	Budgethouder
Begrotingswijziging binnen het programma binnen doelstelling	college
Begrotingswijziging binnen het programma met andere doelstelling	raad
Begrotingswijziging buiten het programma	raad
Begrotingswijziging met financiële consequenties*	raad

** financiële consequenties houdt in dat deze begrotingswijziging leidt tot een saldo-aanpassing. Dit kan zowel een nadelig of voordelig effect hebben op de begroting.*

Budgetoverhevelingen (Overhevelen van het budget naar volgende jaren)

Overhevelen van exploitatiebudgetten

Budgetoverschotten en -tekorten vallen in het rekeningsaldo van het betreffende jaar. De raad bepaalt de aanwending van het rekeningsaldo.

Overheveling van een exploitatiebudget naar het volgende jaar is alleen mogelijk als:

- 1) De opdracht is gegeven/verplichting is aangegaan maar de werkzaamheden zijn nog niet uitgevoerd/gefactureerd;
- 2) Het budget heeft een directie relatie met een doeluitkering of een subsidiebeschikking. Het niet overhevelen heeft tot gevolg dat er terugbetaald moet worden;
- 3) De opdracht is niet gegeven/de verplichting is niet aangegaan, de geplande werkzaamheden zijn door omstandigheden nog niet uitgevoerd.

Categorie 1 en 2 betreffen een administratieve overheveling. Het streven is om de categorie 3 zo veel mogelijk te beperken. Een overheveling van categorie 3 dient extra onderbouwd te worden.

Een voorstel tot een overheveling (alle categorieën) wordt ingediend door de budgethouder (met akkoord financieel consultant en teammanager) bij het team financiën aan het begin van het jaarrekening proces. Het team maakt een integraal voorstel budgetoverhevelingen. Dit voorstel wordt geaccordeerd door directie en B&W, waarna het in de jaarrekening opgenomen wordt en ter vaststelling aan de raad wordt aangeboden. De raad neemt bij het vaststellen van de jaarrekening dus de uiteindelijke beslissing om een budget over te hevelen.

Overhevelen van investeringen

Investeringsbudgetten lopen vaak over meerdere jaren. Aan het eind van een boekjaar wordt onderzocht of een restant van een investeringsbudget wordt overgeheveld naar het volgende jaar of dat deze wordt afgesloten. De budgethouder is verplicht aan het einde van het boekjaar te onderbouwen de investering over te hevelen of af te sluiten. Een overzicht van af te sluiten en doorlopende investeringen is een vast onderdeel van de jaarrekening.

Afwegingskader maken voor grote investeringen

Als een budgethouder verantwoordelijk is voor een grote investering (> 500.000) dan maakt de budgethouder voordat de investering van start gaat een zgn. afwegingskader. In dit afwegingskader zijn opgenomen:

- hoe de investering te financieren
- hoe verlopen de uitgaven en de inkomsten
- welk effect is er op de vermogenspositie en liquiditeitspositie
- wat is het effect op de EMU-saldo en zijn er rente-effecten.

De budgethouder sluit dit kort met de treasurer van de gemeente Oudewater.

Beheren en bewaken ingevoerde verplichtingen

De budgethouder is verantwoordelijk voor het invoeren van de verplichting (bedragen > € 25.000,-) in het financiële systeem als hij/zij een bestelling heeft gedaan cq een opdracht heeft gegeven. De budgethouder ziet toe dat deze verplichting door de boekhouding op een juiste manier gematcht wordt met de factuur en accordeert dit.

Bewaken budgetten

De budgethouder is verantwoordelijk voor controle van zijn budget. Dit houdt in dat hij controleert dat:

- * de financiële werkelijkheid (realisatie) nog in overstemming is met de begroting;
- * de geboekte bedragen correct zijn;
- * geeft zonodig correctieboekingen door aan de financiële administratie.

Rapportage en Verantwoording

De budgethouder rapporteert minimaal een keer per jaar over de afwijkingen op zijn producten (bestuursrapportage). Bij majeure afwijkingen (> eur. 100.000,-) is de budgethouder verplicht dit tussentijds (via een Raadsinformatiebrief) aan de raad kenbaar te maken. Als de budgethouder de afwijking niet binnen zijn eigen product op kan vangen, dan de directie kijken of het binnen het taakveld opgevangen kan worden. als dat niet mogelijk is dan kan het college:

- a) besluiten de afwijking binnen het programma op te vangen;
- b) de raad voorstellen en laten besluiten de afwijking via andere programmaonderdelen op te vangen;
- c) de raad voorstellen de afwijking ten laste van de algemene reserve te brengen.

Voor alle budgethouders geldt dat het door hem/haar gevoerde budgetbeheer een vast onderdeel is in periodieke functionerings,- en beoordelingsgesprekken.

Hoofdstuk 4 Gebruik reserves en voorzieningen

De gemeente Oudewater maakt gebruik van de volgende reserves en voorzieningen:

Algemene reserve

Deze reserve is primair beschikbaar als buffer voor het opvangen van risico's. Daarnaast kent de algemene reserve een vrij voor de raad beschikbaar gedeelte. Het moet in principe eenmalige zaken betreffen en geen vervangingen en terugkerende aangelegenheden. Aan deze reserve wordt in principe ook het saldo van de jaarrekening toegevoegd of onttrokken. Daarnaast bestaan de toevoegingen uit incidentele opbrengsten, zoals bijvoorbeeld de verkoop van percelen grond, welke niet in de grondexploitatie zijn opgenomen.

Reserve Bovenwijkse voorzieningen

De reserve bovenwijkse voorzieningen werd gevoed door de complexen van de grondexploitatie. Ten laste van deze reserve komen kosten van werken die niet kunnen worden toegerekend aan één exploitatiegebied. De reserve wordt jaarlijks geactualiseerd bij de herziening grondexploitatie.

Reserve Investerings basisscholen

In deze reserve werd tot en met 2014 jaarlijks een bedrag gestort voor groot onderhoud aan de basisscholen en de uitbreiding van het onderwijsleerpakket bij uitbreiding van het aantal groepen.

Door een wetwijziging is per 1 januari 2015 de gemeentelijke zorgplicht voor het groot onderhoud van de basisscholen vervallen. Dit betekent dat met ingang van 1 januari 2015 ook geen toevoeging aan deze reserve meer plaatsvindt. Onderzocht moet worden of de schoolbesturen nog recht hebben op het door de gemeente gereserveerde bedrag.

Reserve Investerings speeltoestellen

Deze reserve is door het college op 6 maart 2007 ingesteld. Voor het jaar 2008 is hierin een bedrag van € 31.000 gestort en sinds 2009 wordt er jaarlijks een bedrag van € 20.000 toegevoegd aan de reserve. Deze reserve is bestemd voor de vervanging van de speeltoestellen. Met ingang van 2009 worden op advies van de accountant conform het BBV de bedragen voor de vervanging van de speeltoestellen afgeschreven en komen de kapitaallasten ten laste van deze reserve. Het betreft nadrukkelijk de vervanging van bestaande speeltoestellen.

Reserve Sociaal Domein

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2013 is besloten om het overschot van de uitkering Wmo-oud toe te voegen aan deze nieuwe reserve als buffer voor de aanstaande decentralisatie AWBZ/Wmo en Jeugd. Met ingang van 2015 ontvangt de gemeente in het kader van het Sociaal Domein drie decentralisatie-uitkeringen, namelijk AWBZ/Wmo, Jeugd en Participatie. Vertrekpunt was, indien de gemeente Oudewater niet de gehele decentralisatie-uitkering AWBZ/Wmo en Jeugd heeft besteed, het overschot eveneens toe te voegen aan deze reserve. Bij de jaarrekening 2015 is besloten om het overschot over 2015 toe te voegen aan deze reserve. In deze jaarrekening 2016 is voorgesteld de helft van toen negatieve totale jaarresultaat te onttrekken aan de reserve Sociaal Domein. In het kader van het beleidsplan Sociaal Domein 2017-2019 is door de raad besloten een aantal incidentele intensiveringen te dekken uit deze reserve.

Reserve Parkeren

Voorheen stond in de reserve Bovenwijkse Voorzieningen (BV) een reservering voor investeringen ten behoeve van parkeren binnenstad. De reserve BV is een aflopende reserve en er was behoefte aan een aparte reserve voor parkeren en die is met ingang van 2015 gerealiseerd. De reserve wordt gevuld met bijdragen vanwege het realiseren van wooneenheden zonder parkeerplaatsen in de binnenstad en wordt aangewend voor het realiseren van parkeergelegenheid ten behoeve van de binnenstad.

Reserve Lange Linschoten

In het kader van de herziene begroting 2017 is besloten om een aantal geormerkte middelen uit de algemene reserve over te hevelen naar deze reserve ter dekking van toekomstige kosten in het kader van reconstructie van de Lange Linschoten. Doel is om ook niet bestede middelen aan de reconstructie Lange Linschoten in jaren vanaf 2017 te reserveren in deze reserve.

Reserve Binnenstad

In het kader van de jaarrekening 2016 is een bestemmingsreserve Wegen ingesteld met een bedrag van € 233.974 voor de dekking van kapitaallasten van investeringen in wegen. Omdat de kosten voor onderhoud aan wegen in de komende jaren - in kader van BBV-regelgeving - onderhoud in plaats van investeringen betreffen kan deze reserve worden ingezet voor onder meer infrastructurele kosten in kader van het

Masterplan Binnenstad, voor zover het niet te activeren kosten betreft. Om deze reden is voorgesteld de reserve wegen her te bestemmen tot Reserve Binnenstad.

Voorziening Onderhoud Wegen

Deze voorziening wordt ingesteld om het correctief- en planmatig (groot) onderhoud aan de wegen in Oudewater in kader van het door de raad vastgestelde plan voor Wegenbeheer 2017-2026 en vastgesteld op 6 juli 2017, te kunnen afdekken. Jaarlijks wordt op basis van de herziene begroting 2017 een bedrag van € 702.532 aan deze voorziening toegevoegd. Daarnaast wordt om het door de raad afgesproken kwaliteitsniveau B te waarborgen een bedrag van € 950.000 extra aan deze reserve toegevoegd ten laste van de algemene reserve. Daar staat tegenover dat in latere jaren er naast extra stortingen aan de voorzieningen er ook onttrekkingen vanuit de voorziening aan de algemene reserve worden gedaan als de afgesproken inhaalslag verder gevorderd is.

Voorziening Onderhoud Gebouwen

De jaarlijkse toevoeging is bestemd voor het groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen, exclusief de scholen. Onlangs is een nieuw meerjarenonderhoudsplan voor de jaren 2018-2027 opgeleverd. De financiële effecten van de actualisatie dienen worden - bij gelijkblijvende storting in de voorziening - de komende vier jaar onttrokken aan de voorziening. Op basis van nadere keuzen die vanuit de raad worden gemaakt, dient de toekomstige storting aan de voorziening te worden bepaald in de eerste maanden van 2018. Hierbij moet ook de afspraken in kader van het accommodatiebeleid worden betrokken.

Voorziening Onderhoud Rioleringen

De jaarlijkse storting in deze reserve bestaat uit de opbrengst van de rioolheffing en de onttrekking bestaat uit de lasten van pompen en gemalen en de rioolleidingen. Daarnaast zijn de investeringen in het buitengebied ten laste van deze reserve gebracht.

Eens per vijf jaar moet er een GRP worden vastgesteld met de kosten voor riolering. Daarnaast wordt in het GRP de stijging van de tarieven voor de rioolheffing bepaald. Het meest recente Gemeentelijke Rioleringsplan is in 2012 door de raad vastgesteld en hierin is aangegeven dat de rioolheffing jaarlijks met 4,8% verhoogd moet worden. Momenteel wordt gewerkt aan het opstellen van het Gemeentelijk Waterplan voor 2018 en verder, waarover in de eerste maanden van 2018 besluitvorming dient plaats te vinden.

Voorziening Baggerwerken

In mei 2012 heeft de raad het baggerplan 2012-2021 vastgesteld voor het binnen en buitenstedelijk gebied van onze gemeente. Naar aanleiding van dit baggerplan wordt met ingang van 2013 jaarlijks € 75.200 toegevoegd aan de voorziening baggerwerken en is tevens besloten € 39.000 voor het baggeren ten laste te brengen van de voorziening onderhoud riolering. Hiermee is rekening gehouden in het meest recente GRP. Voor de goede orde wordt opgemerkt, dat een bepaald deel van de kosten die voortvloeien uit het nieuwe baggerplan meegenomen zijn in de tariefberekening van de rioolheffing.

Voorziening Wethouderspansioen

De gemeente is eigen risicodragers ten aanzien van de pensioenrechten van de wethouders en op grond van het BBV is de gemeente verplicht hiervoor een voorziening in de begroting op te nemen. Jaarlijks werd € 7.000 toegevoegd aan deze voorziening.

Uit een in 2017 ontvangen berekening is gebleken dat de storting zoals eerder berekend fors te laag is. Door deze herberekening blijkt dat de storting dusdanig moet zijn dat in de voorziening in ieder geval het berekende saldo aanwezig is. Bij de jaarrekening 2016 betekent dit een extra storting van ruim € 5 ton welke is verwerkt ten laste van het rekeningresultaat. Door nu jaarlijks te gaan actualiseren zullen de consequenties voor de exploitatie veel meer beperkt zijn.

Voorziening Wethouderswachtgelden

Ook de hoogte van deze voorziening is recent herberekend. Op basis hiervan is bijna € 34.000 aan deze voorziening toegevoegd ten laste van het rekeningresultaat. Daar tegenover staat dat de verplichtingen voor bestaande 'wachtgelders' niet langer uit de reguliere begroting hoeven te worden gedekt. Het saldo bedraagt afgerond € 167.000 en ook deze wordt nu jaarlijks geactualiseerd.

Voorziening Civiele Kunstwerken

De raad heeft in juli 2014 het meerjaren onderhoudsprogramma Civieltechnische kunstwerken 2014 tot 2024 vastgesteld. In de toevoeging van € 114.000 is ook rekening gehouden met Hoenkoopsebrug, Verkenbrug en Romeijnbrug die momenteel onderhanden zijn.

Hoofdstuk 5 Vaste Activa

In de financiële verordening (artikel 212) is bepaald dat voor de afschrijving van de materiële en immateriële vaste activa apart een uitwerking wordt gegeven. Er is voor gekozen om deze uitwerking een plaats te geven in de Nota FG

Deze uitwerking behandelt:

- a. de afschrijvingstermijnen van investeringen in materiële en immateriële activa;
- b. de wijze van afschrijving;
- c. een omschrijving van activa met meerjarig maatschappelijk nut zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten;
- d. hoe om te gaan met bijdragen van derden en aanwending van reserves bij investeringen in activa met meerjarig maatschappelijk nut.
- e. Naast deze wettelijke bepaling zijn de belangrijkste doelstellingen van het actualiseren van deze nota:
 - Het verder verbeteren van de kwaliteit van het financieel beleid ten aanzien van de investeringen;
 - Het (her)formuleren van kaders en richtlijnen omtrent het activeren en afschrijven van duurzame kapitaalgoederen;
 - Het verwerken van de wijzigingen BBV en de stellige uitspraken en aanbevelingen van de commissie BBV (commissie die zorg draagt voor een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV) uit de afgelopen periode die relevant zijn voor de nota afschrijvingsbeleid.

Algemeen

BESLUIT BEGROTING EN VERANTWOORDING PROVINCIES EN GEMEENTEN

Dit Hoofdstuk is gebaseerd op het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten" (BBV) dat met ingang van 1 januari 2016 in werking is getreden. In dit besluit zijn onder meer dwingende richtlijnen opgenomen inzake inrichtings-, presentatie- en waarderingseisen van de begroting, de begrotingswijzigingen, de meerjarenraming, de jaarrekening en het jaarverslag. Daarnaast is bij het samenstellen van dit hoofdstuk gebruik gemaakt van de door de commissie BBV uitgebrachte notities.

HARDHEIDSCLAUSULE

Het college kan indien er een gegronde reden voor is in individuele gevallen afwijken van de nota en legt hierover achteraf verantwoording af aan de raad.

Hierbij dient echter wel rekening te worden gehouden met de mogelijkheden die het BBV en overige relevante wetgeving biedt.

Begripsbepaling

INVESTERING

Een investering is een uitgave voor een (productie)middel, kapitaalgoed of gebruiksgoed waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt.

Geactiveerde investering

Geactiveerde investeringen zijn investeringen waarop wordt afgeschreven.

Omdat dergelijke (productie)middelen meerdere jaren kunnen worden gebruikt, worden de lasten ervan ook over meerdere jaren gespreid door middel van afschrijvingen.

Categorieën investeringen

Conform de BBV worden investeringen onderscheiden in:

a) Investerings met een economisch nut. (bijvoorbeeld: gebouwen)

Investerings hebben economisch nut indien ze verhandelbaar zijn (er een markt voor is) en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

b) Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. (bijvoorbeeld: wegen, bruggen, viaducten en kunstwerken)

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak.

c) investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven; (bijvoorbeeld: riolering, begraafplaats)

De hiervoor vermelde twee soorten investeringen kunnen worden onderverdeeld naar de volgende drie categorieën:

1) Nieuwe- of uitbreidingsinvesteringen

Dit zijn investeringen ten behoeve van de ontwikkeling van nieuwe activiteiten of uitbreiding van de huidige activiteiten.

Bijvoorbeeld: een nieuw schoolgebouw, nieuwe hardware of software, enzovoorts.

2) Vervangingsinvesteringen

Dit zijn investeringen ten behoeve van de vervanging van een oud (bestaand) actief als gevolg van economische veroudering of slijtage.

Bijvoorbeeld: het vervangen van hardware, software of inventaris, enzovoorts.

3) Levensduurverlengende investeringen

Dit zijn investeringen die worden gepleegd ten behoeve van een bestaand actief en expliciet leiden tot een substantiële levensduurverlenging van het betreffend actief.

Bijvoorbeeld: het renoveren van een gebouw, enzovoorts.

Het gaat hier dus *niet* om (groot)onderhoud. Onderhoud is niet levensduurverlengend, maar dient om het actief gedurende zijn levensduur in goede staat te houden.

AFSCHRIJVING

Afschrijven op investeringen is het zichtbaar maken van waardevermindering. De doelen van het afschrijven zijn:

1. Het presenteren van een juiste weergave van de waarde van de activa op de balans.
2. Het creëren van een financieringsbron voor de eventuele aflossing van leningen.

Drie onderdelen zijn van belang bij het afschrijven:

1. De afschrijvingsbasis: de waarde (basis) waarvan wordt afgeschreven.
2. De afschrijvingstermijn: de termijn waarbinnen wordt afgeschreven.
3. De afschrijvingsmethode: de methode waarmee wordt afgeschreven.

RENTE EN KAPITAALLASTEN

Voor een investering wordt een krediet beschikbaar gesteld. De rente en afschrijvingen over deze investering vormen samen de kapitaallasten. Het rentepercentage wordt ieder jaar vastgesteld in de begroting van de gemeente Oudewater. De kapitaallasten komen ten laste van de exploitatierekening.

Afschrijvingsbeleid

NETTOMETHODE

Na een investering in een activa mogen opgebouwde reserves niet in mindering worden gebracht bij opname in de lijst van activa (activering). Een uitzondering hierop vormen de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Op deze activa mogen de reserves wel in mindering worden gebracht. Bijdragen van derden die een directe relatie met een investering hebben mogen in alle gevallen wel in mindering worden gebracht.

Investeringsbeleid gemeente Oudewater

Inleiding

In deze paragraaf wordt de interpretatie van het regelgevend kader door de gemeente Oudewater toegelicht. Daarbij komt ook de specifieke toepassing van een aantal artikelen van het BBV aan de orde. Te activeren investeringen zijn uitgaven die afgeschreven worden, waardoor de uitgaven niet ineens ten laste van de exploitatie komen.

Overigens is een belangrijk aandachtspunt bij investeringsbeslissingen de toekomstige exploitatielasten die ermee worden gegenereerd. Met name gaat het om de consequenties voor het toekomstig onderhoud en beheer (areaal uitbreiding) en de gevolgen voor de begrotingen van de komende jaren. Op het moment van de investeringsbeslissing moet in de begroting al rekening worden gehouden met de benodigde structurele ruimte.

TE ACTIVEREN INVESTERINGEN

Ondergrens activering

Het activeren van investeringen kleiner dan € 20.000,- is vanuit het bedrijfseconomisch gezichtspunt niet verstandig. Het leidt tot een omvangrijke administratie met veel fluctuaties in de jaarlijkse kapitaallasten. De uitzondering hierop zijn de gronden en terreinen. Deze worden altijd geactiveerd, maar hier wordt niet op afgeschreven.

Componentenbenadering

De componentenbenadering houdt in dat de verschillende onderdelen van een actief afzonderlijk worden geactiveerd en dat op deze onderdelen wordt afgeschreven op basis van de voor dat onderdeel geldende gebruiksduur. De commissie BBV heeft de aanbeveling gedaan de componentenbenadering en de daarbij horende opsplitsing van activa in verschillende componenten in de activa-administratie uit praktische overwegingen te beperken en desgewenst alleen toe te passen bij investeringen met een economisch nut.

Voor investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt overigens nu ook dat deze geactiveerd moeten worden.

Binnen de gemeente Oudewater wordt de componentenbenadering alleen toegepast bij investeringen met een economisch nut. (*bijvoorbeeld: riolering, gebouw openbare werken.*)

De afschrijving wordt hierbij als volgt gesplitst:

- grondkosten
- gebouwen
- technische installaties
- inventaris

Hierbij wordt bewerkstelligd dat activa die naar aard en gebruik gelijksoortig zijn op dezelfde grondslag worden gewaardeerd en behandeld. In de tabel met afschrijvingstermijnen (bijlage 1) is rekening gehouden met deze componentenbenadering. Investeringen dienen op basis van de verschillende componenten te worden geactiveerd.

Toerekenen van interne uren en rente aan investeringen

Toerekenen interne uren:

Activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- dan wel de vervaardigingsprijs. Waar mogelijk worden de kosten van de ambtelijke inspanningen (uren) voor voorbereiding en toezicht (in principe) aan de investering van de activa toegerekend. Volgens de BBV wordt een redelijk deel van de indirecte kosten en rente in de vervaardigingsprijs opgenomen

DE AFSCHRIJVINGSMETHODE

De gemeente is vrij in de keuze van de afschrijvingsmethode. De keuze van de methode is sterk bepalend voor de hoogte van de afschrijving. In Oudewater zijn de volgende methoden gangbaar:

Lineair: de afschrijvingskosten blijven gedurende de looptijd constant, de kapitaallasten dalen jaarlijks door afname van de rentecomponent.

Annuïtair: de afschrijvingskosten nemen jaarlijks toe, de kapitaallasten blijven jaarlijks constant. doordat de toename van de afschrijvingskosten wordt gelijkgesteld aan de afname van de rentecomponent.

Op de vaste activa wordt volgens de lineaire methode afgeschreven. Uitzonderingen hierop (kunnen) zijn:

- Schoolgebouwen
- Vaste activa die bijdragen aan het genereren van middelen/tariefstellingen, zoals bijvoorbeeld parkeergarage en reinigingsinvesteringen. Hierop wordt volgens de annuïtaire methode afgeschreven.

DE AFSCHRIJVINGSTERMIJNEN

In bijlage 1 zijn de in Oudewater mogelijk investeringen met de daarbij behorende afschrijvingstermijnen opgenomen.

De afschrijvingstermijnen van activa welke zijn vervaardigd of verkregen voor 1 januari 2013 kunnen afwijken van de termijnen welke conform deze nota worden gehanteerd (bijlage 1). Deze objecten worden *niet* met terugwerkende kracht aangepast, maar zullen aflopen volgens de oude termijn.

De afschrijvingstabel opgenomen in tabel 1 geldt voor alle investeringen na 1 januari 2013.

AANVANG VAN HET MOMENT VAN AFSCHRIJVING

De commissie BBV doet de aanbeveling om in de financiële verordening c.q. nota activabeleid op te nemen wanneer met het afschrijven van een nieuw kapitaalgoed wordt begonnen. Mogelijke keuzes hierbij:

- a. in het jaar waarin de uitgaven gedaan zijn cq het kapitaalgoed verworven wordt en vanaf het moment dat het door de gemeente in gebruik kan worden genomen;
- b. medio het begrotingsjaar waarin de uitgaven gedaan zijn / verworven wordt;
- c. in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin de uitgaven gedaan zijn / verworven wordt.

De gemeente Oudewater hanteert variant c.

RENTETOEREKENING

Jaarlijks wordt bij de begroting het rentepercentage bepaald dat het volgende jaar wordt gehanteerd als onderdeel van de kapitaallast. Deze percentages worden jaarlijks vastgesteld door de raad als onderdeel van de programmabegroting. Op dit moment wordt een rente van 1,5% gehanteerd.

BOEKWINST

De commissie BBV heeft de stellige uitspraak gedaan dat de boekwinst die wordt gerealiseerd bij het afstoten van een kapitaalgoed als incidentele bate in de jaarrekening moet worden verwerkt. Deze boekwinst mag niet worden verrekend met de boekwaarde van een actief dat ter vervanging wordt aangeschaft. In de gemeente Oudewater volgen wij deze uitspraak.

RESTWAARDE

Er wordt in principe geen rekening gehouden met restwaarde. Activa worden afgeschreven naar een boekwaarde nul. Er is een tweetal uitzonderingen op deze regel:

1) De grond waarop de activa zich bevindt vertegenwoordigd nog een economische waarde.

Op gronden wordt niet afgeschreven.

2) Gebouwen die een economische waarde houden zoals bijvoorbeeld gemeentelijke woningen of parkeergarages. Hier kan gewerkt worden met een restwaarde. In voorkomende gevallen zal de raad hierover een besluit nemen.

Versneld (extra) afschrijven

Economisch nut:

Versneld afschrijven investeringen met economisch en maatschappelijk nut is in principe niet toegestaan. Een uitzondering is als de boekwaarde aanzienlijk hoger ligt dan de waarde in het economisch verkeer. In voorkomende gevallen zal in overleg met de accountant een raadsvoorstel komen tot afwaarderen.

Maatschappelijk nut:

De nieuwe BBV verplicht de gemeenten om investeringen met een maatschappelijk nut te activeren. Deze mogen dan niet meer in één keer als last mogen worden genomen. Ook de verdere behandeling van de activering wordt gelijk getrokken aan activa met een economisch nut.

Een voorstel tot het versneld (extra) afschrijven van activa wordt te allen tijde door het college van B&W ter goedkeuring aan de raad voorgelegd.

Afschrijvingstermijnen

Zie bijlage 1.

Hoofdstuk 6 Risicomanagement

Een gezonde financiële toekomst houdt in dat financiële risico's geen bedreiging vormen voor de gemeentelijke bedrijfsvoering en het bestaande beleid. Daarvoor is nodig dat:

- er voldoende zicht is op de risico's van de gemeente (tijdige en volledige stuurinformatie),
- er voldoende wordt gedaan aan de beheersing van deze risico's (risicobeheersing) en
- tegenvallers voldoende kunnen worden opgevangen (weerstandsvermogen).

In het onderstaande worden aan de hand van deze drie begrippen de kaders beschreven ten aanzien van risicomanagement en het weerstandsvermogen.

Stuurinformatie

De ambtelijke organisatie is belast met het identificeren en analyseren van alle risico's. Dit gebeurt in het kader van de verschillende projecten, programma's, de grondexploitaties en bij de periodieke managementrapportages. Voor tijdige en volledige stuurinformatie gelden de volgende kaders:

- Alle risico's worden geïdentificeerd. Een risico wordt hierbij gedefinieerd als: het effect van een onzekerheid op een doelstelling
- Verantwoordelijk voor de identificatie van risico's is degene die verantwoordelijk is voor het behalen van de bij het risico betrokken doelstelling, of het te leveren product
- Alle risico's, waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen, worden in een centraal bronstelsel opgenomen. Dit stelsel vormt de basis voor de informatievoorziening aan management en bestuur
- Bij de risico's wordt de volgende informatie vermeld:
 - De doelstelling die, of het product dat door het risico wordt bedreigd
 - De gebeurtenis die het risico veroorzaakt
 - De (bruto) inschatting van de financiële en andere gevolgen
 - De (bruto) inschatting van de kans dat het risico zich voordoet
 - De beheersmaatregelen en de mate van uitvoering hiervan
 - De effectiviteit van de beheersmaatregelen, uitgedrukt in een netto inschatting van de kans en de (financiële) gevolgen
 - Wie risico-eigenaar is
- Risico-identificatie, -analyse en het verzamelen van risico-informatie maken deel uit van de beleidscyclus en zoveel als mogelijk ook van de bedrijfsprocessen

Risicobeheersing

Risicobeheersing houdt in dat de in het kader van de stuurinformatie benoemde beheersmaatregelen worden uitgevoerd. Zodoende zorgen we enerzijds zoveel mogelijk voor doelrealisatie en voorkomen we anderzijds dat ons weerstandsvermogen wordt aangetast. Afhankelijk van het soort risico kan hierbij gekozen worden uit (een mix van) de volgende strategieën:

- Vermijden, door bijvoorbeeld de doelstelling te verlaten
- Verminderen, door kansverlagende of schadebeperkende maatregelen te nemen
- Overdragen, bijvoorbeeld door uitbesteding of verzekering van het risico
- Accepteren, hetgeen betekent dat de eventuele schade geheel voor eigen rekening komt

Het accepteren van een risico leidt al snel tot de noodzaak tot het opnemen van een voorziening of verplichting. Ook uitbesteding/verzekering legt beslag op middelen. Daarom gelden voor risicobeheersing de volgende kaders:

- In het kader van risicobeheersing worden de mogelijkheden om risico's te vermijden, verminderen of over te dragen zoveel mogelijk onderzocht en benut, alvorens tot (weloverwogen) acceptatie wordt besloten
- Overdragen van risico's door verzekering of uitbesteding is mogelijk indien dit vanuit een kosten/batenperspectief als de meest gunstige optie wordt gezien of wanneer de benodigde expertise dit noodzakelijk maakt.

In het kader van actuele en volledige stuurinformatie is de mate waarin de risico's daadwerkelijk door de beheersmaatregelen worden gedekt van wezenlijk belang. Vandaar dat in het kader van de stuurinformatie hierboven reeds is bepaald dat de effectiviteit van de beheersmaatregelen wordt uitgedrukt in een netto inschatting van de kans en de (financiële) gevolgen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit. Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen is er inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de risico's en in de omvang van de beschikbare middelen om de gevolgen op te vangen. Risico's, die relevant zijn in het kader van het weerstandsvermogen, zijn die risico's die niet op een alternatieve wijze zijn ondervangen. Als gevolg van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient iedere gemeente beleid te hebben, waarin aangegeven staat hoe wordt omgegaan met potentiële risico's. De basis voor dit beleid is een risico-inventarisatie en een stelsel van maatregelen om deze risico's of de mogelijke gevolgen ervan te beperken c.q. weg te nemen. In het voorgaande zijn de kaders hiervoor aangegeven.

Ter dekking van de gevolgen van risico's die niet ondervangen zijn, komt de weerstandscapaciteit in beeld. We onderscheiden 2 vormen:

Incidenteel beschikbare weerstandscapaciteit

Dit is de aanwezigheid van financiële buffers om onverwachte eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het vastgestelde niveau. De middelen die dat vermogen bepalen zijn:

- De algemene reserve
- De in de begroting opgenomen ramingen voor onvoorziene uitgaven voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven
- Het incidentele rekeningsaldo dat nog niet aan de algemene reserve is toegevoegd
- De stille reserves, voor zover deze op korte termijn materieel te maken zijn
- Het bedrag aan bestemmingsreserves en voorzieningen wordt niet meegerekend, aangezien aan deze bedragen een verplichting of doelstelling ten grondslag ligt

Structureel beschikbare weerstandscapaciteit

Het vermogen om onverwachte tegenvallers structureel in de lopende begroting op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. De middelen die dat vermogen bepalen zijn:

- De resterende belastingcapaciteit
- De in de begroting opgenomen ramingen voor structurele (dus cumulatief geraamde) onvoorziene uitgaven voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven
- Het structurele rekeningsaldo voor zover nog niet in de begroting verwerkt

Algemene reserve

De incidenteel beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Oudewater wordt voornamelijk bepaald door de stand van de algemene reserve. Eventuele negatieve saldi van jaarrekeningen worden ten laste van de algemene reserve gebracht. Ook als er sprake is van nadelige saldi bij andere reserves wordt de algemene reserve ingezet om dit nadelig saldo te neutraliseren.

Stille reserves

Met stille reserves worden activa bedoeld, die niet of nauwelijks gewaardeerd zijn op de balans (of tegen € 0), maar die in het economische verkeer wel een waarde hebben. Tevens moeten deze activa direct verkoopbaar zijn en dus niet noodzakelijk zijn voor de directe uitvoering van de taken. Vanwege het speculatieve karakter van de "overwaarde" hanteert Oudewater het beleid om de waarde van stille reserves, ook in het kader van risicomangement, op nihil vast te stellen.

Post onvoorzien

Ter dekking van incidentele onvoorziene uitgaven in de loop van het jaar is in de begroting een budget onvoorzien opgenomen.

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de risico-inventarisatie en –analyse wordt de benodigde weerstandscapaciteit bepaald. Het is te verwachten dat het jaarlijkse totaal berekende bedrag aan risico's (sterk) fluctueert. Als wordt vastgehouden aan één vaste ratio tussen risico's en benodigde weerstandscapaciteit kan dat inhouden dat er in de exploitatie grote verschuivingen (lees: bezuinigingen) moeten worden ingeboekt om de norm te behalen. Dit wordt als onwenselijk gezien. Wel is het wenselijk dat er een norm wordt bepaald. Daarom stellen we de volgende bandbreedte in:

- minimaal de totale netto waarde van de geïnventariseerde (rest)risico's (dit zijn de risico's waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen) en
- maximaal de totale netto waarde van de geïnventariseerde (rest)risico's maal een onzekerheidsfactor van 1,43. Deze onzekerheidsfactor gaat ervan uit dat de geïnventariseerde (rest)risico's 70% van de totale risico's vormen.

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt:

- minimaal de totaalsom van de geïnventariseerde risico's en
- maximaal de totaalsom van de geïnventariseerde risico's maal een onzekerheidsfactor van 1,43.

Dekking bij structurele risico's

Bij de financiële inschatting van de risico's wordt rekening gehouden met de vraag of het risico incidenteel dan wel structureel van aard is. Uit ervaring weten we dat er aanmerkelijk meer incidentele dan structurele dekking is. Vanuit deze wetenschap is daarom gekozen om structurele risico's vanuit de incidentele middelen te dekken. Met het structurele karakter wordt bij de kwantificering van de risico's rekening gehouden door structurele risico's dubbel te laten meetellen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat binnen een tijdsbestek van 3 tot 4 jaar een structureel risico volledig kan worden opgevangen en afgebouwd, waarbij in het eerste jaar de impact 100% bedraagt, het tweede jaar 75%, het derde 25% en het vierde 0%.

- Structurele risico's tellen voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit 2 keer mee

Uitvoering van de beheersmaatregelen

Een andere bepalende factor bij de vaststelling van de benodigde weerstandscapaciteit is de vraag of de beheersmaatregelen al worden uitgevoerd of binnen afzienbare tijd (binnen een half jaar) worden uitgevoerd. Hier gelden de volgende regels:

- Wanneer de beheersmaatregelen niet binnen afzienbare tijd (≤ 6 maanden) worden uitgevoerd, wordt in het kader van de benodigde weerstandscapaciteit de bruto kans x impact aangehouden

De aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's zich manifesteren en de financiële positie van de gemeente wordt aangetast, moeten maatregelen worden genomen. Het volgende kader is dan van toepassing:

- Bij het zich manifesteren van risico's worden zo mogelijk schadebeperkende maatregelen getroffen
- Voor zover deze maatregelen niet mogelijk zijn of niet werken, wordt gekeken of de financiële schade betaald kan worden uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten. Dit geldt ook voor de kosten die aan het treffen van maatregelen zijn verbonden
- Als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is zal een beroep worden gedaan op de aanwezige weerstandscapaciteit

Melding van risico's

Artikel 11 BBV verlangt in de paragraaf weerstandsvermogen een inventarisatie van de (substantiële) risico's. Aan dit voorschrift wordt gevolg gegeven door in de rapportages aan de raad (begroting en jaarrekening) van de gemeente Oudewater de (rest)risico's van € 25.000,- of meer op te nemen. Met de ondergrens van € 25.000,- streven we ernaar focus te houden op de risico's die substantieel van aard zijn.

Hoofdstuk 7 Waarborgen en Garanties

Inleiding

Het instrument gemeentegaranties wordt door de gemeente Oudewater gehanteerd om rechtspersonen in Oudewater te ondersteunen hun doelstellingen te verwezenlijken. Het doel waarvoor dit instrument wordt gebruikt moet passen binnen het gemeentelijk beleid uit hoofde van de publieke taak en het algemeen belang. Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader en de toetsingskader en spelregels voor het verlenen van een garantie en hoe het college de bevoegdheid tot het verlenen van gemeentegaranties invult.

Wettelijk kader

De wetgever heeft in verschillende wetten, kaders en voorschriften aangegeven waaraan de afgifte van een gemeentegarantie moet voldoen. Hieronder volgt een opsomming van de relevante regelgeving:

- Verdrag Europese gemeenschap (EG verdrag)

Indien de gemeente een garantie afgeeft voor de uitoefening van de publieke taak dient zij rekening te houden met de staatssteunregels van het Verdrag van de Europese Gemeenschap (artikelen 87 lid 1, 88 en 89 EG verdrag).

- Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO)

Artikel 2 lid 1 Wet FIDO geeft aan dat het verstrekken of uitzetten van middelen (waaronder het verstrekken van een gemeentegarantie) uitsluitend is toegestaan indien zij de uitoefening van de publieke taak beoogt. Regelgeving hieromtrent is tevens te vinden in het Besluit leningsvoorwaarden. Tevens wordt in de wet een verbod op vreemde valuta en indexering van de hoofdsom van de te garanderen lening gesteld.

- Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Op grond van artikel 4:21 Awb is het verstrekken van een gemeentegarantie een vorm van subsidiëring. De Awb bepaalt dat subsidies slechts verstrekt kunnen worden op grond van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. De artikelen 4:33 en 4:36 Awb regelen dat een subsidie kan worden verleend onder de voorwaarde dat de subsidieontvanger meewerkt aan het sluiten van een overeenkomst ter uitvoering van de beschikking tot subsidieverlening.

- Gemeentewet (Gw)

Op grond van artikel 160 lid 1 sub e Gw is het een bevoegdheid van het college om privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten, zo ook de verstrekking van een gemeentegarantie. Zij heeft de plicht de raad te informeren over besluiten die majeure gevolgen kunnen hebben voor de gemeente. (artikel 169 lid 4 Gw – voorhangprocedure).

- Burgerlijk wetboek (BW)

De afgifte van een gemeentegarantie is een privaatrechtelijke rechtshandeling. Meer in het bijzonder is het een vorm van borgtocht. Artikel 7:850 BW geeft regelgeving omtrent borgtocht. Naast regelgeving van hogere wetgevers heeft de gemeente ook eigen regelgeving:

- Financiële verordening

Het college is voor het verstrekken van gemeentegaranties gebonden aan de voorschriften van de raad. De raad heeft op grond van artikel 212 GW in een verordening regels opgenomen inzake de algemene doelstelling en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie. In artikel 6 onder 4 Financiële verordening is bepaald dat de raad voor garanties boven de € 500.000,- de gelegenheid dient te krijgen om voorafgaand aan het collegebesluit wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. (voorhangprocedure)

Uitgangspunten

Doel gemeentegarantie

Het doel waarvoor een garantstelling wordt verleend moet passen binnen de regelgeving en het gemeentelijk beleid uit hoofde van de publieke taak.

Waarborgfondsen

Er is een aantal waarborgfondsen waarop een beroep kan worden gedaan om geldleningen te borgen. Waarborgfondsen worden in beginsel gezien als een voorliggende voorziening die er toe leidt dat er geen afgifte van een gemeente garantie plaatsvindt. In Oudewater alleen W.S.W.

Financieel belang gemeente

Naast beleidsmatige belangen is een toetsing aan het financiële belang van de gemeente noodzakelijk. Het financiële risico, verbonden aan het verlenen van een gemeentegarantie en/of het verstrekken van een geldlening moet voor de gemeente zo laag mogelijk zijn. Het vaststellen van een plafond waarbij een relatie wordt gelegd tussen de omvang van de te garanderen c.q. te verstrekken leningen, de daaraan verbonden risico's en het aanwezige gemeentelijke weerstandsvermogen is daarbij wezenlijk. Het subsidieplafond is aangegeven in de risicoparagraaf van de begroting.

Gemeentegarantie onder voorwaarden

Conclusie

Terughoudend met het verstrekken van het instrument gemeentegaranties. Beperkt gebruiken in Oudewater om rechtspersonen in te ondersteunen hun doelstellingen te verwezenlijken.

Hoofdstuk 8 Treasury

Inleiding

Doel van het hoofdstuk is om meer inzicht te geven in ontwikkeling van de schuldpositie van de gemeente Oudewater.

In dit hoofdstuk besteden wij aandacht aan de volgende onderwerpen:

Financieringsbehoefte

Ontwikkeling kort- en langlopende geldleningen

Wettelijke voorschriften

Solvabiliteit / Vermogenspositie

Verwachting 2018

Financieringsbehoefte

De financieringsbehoefte van de gemeente wordt bepaald aan de hand van de liquiditeitsprognose. Op basis van genomen raadsbesluiten betreffende de verwachte uitgaven en inkomsten (kasstromen) wordt het verwachte liquiditeitsverloop geschat. Voor een goede liquiditeitsplanning is vooral inzicht nodig in de financiële planning van grote projecten en investeringen.

Uit de liquiditeitsprognose blijkt dat er behoefte is om geld te lenen.

Het lenen van geld kan op drie manieren:

Kredietlimiet (rood staan)

Kortlopende geldlening (kasgeldlening)

Langlopende geldlening

Kredietlimiet

Volgens de overeenkomst met de BNG mag de gemeente maximaal € 1,3 mln. rood staan.

Bij overschrijding van de kredietlimiet moet een rente van 5% betaald worden (excedent rente).

Kasgeldlimiet

In de wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido) zijn o.a. de regels m.b.t. de kasgeldlimiet vastgesteld. De kasgeldlimiet is bedoeld om een grens te stellen aan de financiering met kort geld.

De kasgeldlimiet is maximaal 8,5% van het begrotingstotaal. Voor Oudewater komt de kasgeldlimiet in 2017 uit op € 1.856.000,--

Kortlopende geldleningen

Geen.

Langlopende geldleningen

Een van de effecten die we op middellange termijn willen bereiken (uit de programmabegroting 2017-2021) is het stabiliseren van de gezonde vermogenspositie.

Voor het bepalen van de omvang van de aan te trekken langlopende geldleningen geldt de zogenaamde renterisiconorm. Deze wordt op rijksniveau bepaald en bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Deze norm is vooral bedoeld voor een goede spreiding van de leningenportefeuille en het beheersen van de renterisico's. De gemeente Oudewater blijft ver onder deze norm.

Op basis van de liquiditeitsprognose* en de huidige kasgeldpositie blijkt dat het aantrekken van kortlopende en/of langlopende geldleningen in 2018 vooralsnog niet van toepassing zal zijn. Overigens is de verwachting dat de rente voor de langlopende geldleningen de eerstkomende tijd licht gaat stijgen.

Volgens het Treasurystatuut is de teammanager Financiën en Concernzaken van onze werkorganisatie bevoegd om langlopende geldleningen aan te trekken.

*(Liquiditeitsprognose komt tot stand door de verwachte kasstromen (reguliere uitgaven/inkomsten en investeringen/verkoop) voor de komende maanden/jaren in beeld te brengen).

Solvabiliteit

De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Het huidige solvabiliteitspercentage van de gemeente Oudewater bedraagt 34%.

Schatkistbankieren

Voor decentrale overheden betekent Schatkistbankieren dat zij vanaf 2014 al hun overtollige middelen (liquide middelen die (nog) niet nodig zijn voor het uitvoeren van de publieke taak) moeten aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën.

Verwachting komende twee jaar

Uitgaande van informatie van onze bank (BNG) en informatie uit vakbladen, kranten, internet enz. blijkt dat het vertrouwen in de economie is toegenomen. Hoewel de rente op zowel de geld- als de kapitaalmarkt laag is, is de verwachting dat de rente stijgt door het aantrekken van de internationale conjunctuur en dat deze stijgende lijn doorzet. De huizenmarkt, oorzaak van de kredietcrisis, heeft zich hersteld. Hierdoor nemen investeringen verder toe.

Zoals hierboven aangegeven zal op basis van de liquiditeitsprognose* en de huidige kasgeldpositie geen behoefte zijn aan het aantrekken van kortlopende en/of langlopende geldleningen. Het blijft natuurlijk altijd een prognose met onzekere factoren.

Bij de besluitvorming over de financiering staat de laagste gemiddelde rentelast voorop, te bereiken door de twee beschikbare instrumenten:

- Kasgeldfinanciering (variabele rente)
- Lang lopende geldlening (vaste rente)

Ook moet gekeken worden of de kasgeldlimiet niet voor een langere periode overschreden zal worden. Wanneer dit het geval is zal er een langlopende geldlening moeten worden aangetrokken.

Bijlage 1 Afschrijvingstabellen gemeente

Dit overzicht is gedetailleerder dan de bijlage in de Financiële verordening Oudewater 2015. Daar waar onderstaande termijnen afwijken van deze verordening prevaleren onderstaande termijnen.

Bruggen, viaducten, tunnels, duikers etc Activa met een meerjarig maatschappelijk nut in de openbare ruimte	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Vervanging bruggen	25
Hekwerken (metaal)	25
Hulpconstructies	10
Dek, rijbaan, antisliplagen	10
Renovatie	15

Geldleningen	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Kosten afsluiten geldlening	0, t.l.v. exploitatie
Boeterente vervroegd aflossen, bij niet afsluiten nieuwe lening	0, t.l.v. exploitatie
Boeterente vervroegd aflossen, bij afsluiten nieuwe lening	max.looptijd nieuwe lening

Grond	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Grond	0
Gebouwen	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Nieuwbouw steen:	
- woningen	40
- bedrijfsgebouw	40
- sporthal	40
- onderwijsgebouw	40 (annuïtair)
- brandweerkazerne	40
aanbouw/bijgebouw	volgt resterende afschrijvingsduur
aanbouw/bijgebouw (zelfstandig onderdeel)	hoofdgebouw
Leidingen	40
liften	25
Semipermanente gebouwen	25
Molens	40
Wieken	25-40
Restauratie / renovatie	40
Overigen:	25
noodgebouw (hout)	
loodsen/opslagplaatsen/schafketen	15-25
legionellapreventie-installatie	05
	10

Haven- en sluiswerken	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Kademuren	25
Reconstructies	25
Steigers, afmeerpalen, dukdalven e.d	25
Baggerwerkzaamheden haven	10

<i>Immateriële activa</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Plannen, notities	05
Extern advies	05

<i>1^e inrichting bij nieuwbouw</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
	20

<i>Herinrichting</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
	15

<i>Klokken, uurwerken, carillons</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
	15

<i>Markten / kermis</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Voorzieningen	10

<i>Onderwijs huisvesting</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
1 ^e inrichting	15
Installaties	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Afzuiginstallaties	15
Alarminstallaties	20
Beregeningsinstallaties	10
Brandblusinstallaties	20
Centrale verwarmingsinstallaties	20
Filterinstallatie	10
Geluidsinstallatie	10
Glazenwasinstallaties	10
Grafinstallatie	10
Lichtinstallaties	15
Luchtverversingsinstallaties	15
Pompinstallaties	15
Radiator	20
Ventilatie en verwarming	15
Verlichtingsarmaturen	10
Discussieapparatuur raadszaal	10
Mobilfooninstallatie	10
Persinstallatie (afvalbrengrstation)	10
Stemmachines	10
Telefoonaansluiting / -installaties / -uitbreiding en –aanleg	10
Inbraakbeveiliging	15

<i>Inventaris / meubilair</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Aula begraafplaats	15
Inrichting magazijn	15
Kantinemeubilair	10
Kantoorinventaris	10
Kantoormachines	5
<u>Kantoormeubilair:</u>	
- Bureau's	25
- Kasten	20
- Meubilair raadszaal	25
- Pasternosterkasten	15
- stoelen	05
Keuken en kantine-inventaris	10
Koffieautomaten/frisdrankautomaten	05
<u>Voorziening aan gebouw/binnen:</u>	
Bedrading	20
Bewegwijzering	10
Gordijnen, luxaflex	05
Keukenblok	15
Riolering	30
Sanitair	20
Schilder- en behangwerk	05
Tegelwerk	30
Trappen	30
Veiligheidsvoorzieningen	20
Vloerbedekking	10
zonwering	10
<u>Voorzieningen aan gebouw/buiten</u>	
Betonlateien	40
Boeidelen	15
Buitenzonwering	10
Dakbedekking	15
dakkapel	25
Garagedeur	10
Goten	20
Isolatie/energiebesparende maatregelen	10
kozijnen geheel	30
luifel, overkapping	20

<i>Openbare verlichting</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Masten	25

<i>Parkeren</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Aanleg parkeerterreinen	40
Parkeergarage	50 (annuïtair)
Parkeerautomaten	10
Parkeerdekken	40
Handterminals parkeerwachters	05

<i>Riolering op basis van grp</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
<i>Rioolgemaal:</i>	
- bouwkundig onderdeel	30
- elektromechanisch onderdeel	15
<u>Persleidingen</u>	40
<u>Drukriolering:</u>	
- pompunits elektronisch onderdeel	15
- pompunits bouwkundig onderdeel	30
- leidingwerk	40
Vrijvalriolering	40
Milieumaatregelen	40
<i>Randvoorzieningen:</i>	
Bouwkundig onderdeel	40
Elektromechanisch onderdeel	15

<i>Rollend materieel</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Minicontainer	15
Verzamelcontainers	15
Verzamelcontainers ombouw	15

<i>Speelplaatsen</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Aanleg	15
renovatie	10

<i>Sportvelden/terreinen</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Aanleg	15
Toplaag halfverharde oefenvelden/sintelbaan	15
Toplaag kunstgrasveld	15
Constructie kunstgrasveld	30
Terreinafrastering / ballenvangers	15

<i>Voertuigen</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Aanhangwagen	10
Bestelauto's	07
Fietspadschuivers	10
Grafdelfmachine	10
Grote motormaaier	05
Houtversnipperaer	05
Kleine motormaaier	05
Kraanauto	10
Laadsysteem vuilnisauto	10
Personenauto	07
Sneeuwploeg/schuiver	10
Tractor	10
Veegmachine (klein)	05
Vorkheftruck	15
Vrachtwagens	10
Vuilnisauto's	08
Zand- en zoutstrooier	10

<i>Volkstuinen</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Aanleg	25

<i>Waterwegen / Vijvers</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Beschoeiing bovenwater	20
Beschoeiing onderwater	40
Fontein	10

<i>Wegen (nieuwe aanleg en herinrichting)</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Asfalt,	25
Asfalt, Bravo-projecten	0, ten laste van bestemmingsreserves.
Element, rijbanen	20
Element, rijwielen- en voetpaden	10
Betonconstructie op paalfundering (nieuw)*	75
Constructie met BIMS (nieuw) *	20/25 jaar
Constructie EPS (nieuw) *	40
Flexibele beschoeiing (nieuw) *	70

<i>Woonwagons</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Aanleg terrein	40
Aankoop- en plaatsingskosten	25

<i>Zoutopslag</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
	20

<i>Zwembaden</i>	<i>Te hanteren termijn in jaren</i>
Bouw zwembad	40
Verbouw	25

**het betreft nieuwe constructie technieken. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op laatste onderzoeksresultaten en zijn kort besproken met de accountant in de audit commissie van oktober 2016. De accountant gaf aan dat afschrijving afhankelijk is van de te verwachten (technische) levensduur.*

N.B.:

Indien de tabel niet voorziet in een afschrijvingstermijn, dan stelt de beleidsmedewerker financiën het college een reële termijn voor.

Bijlage 2 Staat van gewaarborgde geldleningen, stichtingen en verenigingen op basis van jaarrekening 2016)

Staat van gewaarborgde geldleningen, Stichtingen en verenigingen

Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Geldverstrekker	Lening nummer	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Datum besluit	Rente-percentage	Restantbedrag per 01-01-2016	nieuwe lening	Bedrag aflossing	Restantbedrag per 31-12-2016
							Totaal		Totaal	Totaal
A.) 100 % borg gemeente							€	€	€	€
431.091	Reaal leven	AXAOL882	Aanleg tenniscomplex	De Heksenmeppers	25-04-1996	4,800	241.742		17.195	224.547
408.402	Rabobank	907.977	Bouw tennishal	De Heksenmeppers	29-06-2000	4,250	166.881		60.013	106.868
90.000	Rabobank	936.601	Renovatie tenniscomplex	De Heksenmeppers	19-06-2012	3,550	145.000		21.000	124.000
66.057	Rabobank	905.166	vervanging lening 1992	Stichting Sporthal Oudewater	05-02-2014		59.392		3.636	55.756
995.550							613.015	0	101.844	511.171
B.) W.S.W.-leningen: 100 % borg (achtertvang: 50 % Staat en 50 % gemeente)										
1.387.384	B.N.G.	67927	Omzetting rijksleningen	Woningbouwver. Oudewater	30-10-1986	5,820	817.130		71.640	745.491
1.880.000	N.W.B.	21554	Herfinanciering	Woningbouwver. Oudewater	01-02-2002	5,065	250.667		125.334	125.333
2.500.000	B.N.G.	94105	Herbouw Lefebureplein	Woningbouwver. Oudewater	02-04-2002	5,380	2.189.972		33.764	2.156.208
2.500.000	B.N.G.	94106	Renovatie Rode Dorp	Woningbouwver. Oudewater	02-04-2002	5,450	2.162.248		36.937	2.125.311
2.000.000	B.N.G.	98120	Diversen	Woningbouwver. Oudewater	26-09-2003	4,279	400.000		133.333	266.667
2.000.000	B.N.G.	98121	Diversen	Woningbouwver. Oudewater	18-11-2003	4,550	800.000		100.000	700.000
5.000.000	N.W.B.	23753	Renovatie/nieuwbouw	Woningbouwver. Oudewater	23-05-2005	3,910	3.000.000		200.000	2.800.000
3.000.000	B.N.G.	100730	Diversen	Woningbouwver. Oudewater	25-10-2005	3,230	1.000.000		200.000	800.000
3.233.826	B.N.G.	106051	Herfinanciering	Woningbouwver. Oudewater	01-12-2010	3,980	2.587.061		161.692	2.425.369
1.000.000	B.N.G.	107316	Diversen	Woningbouwver. Oudewater	22-02-2012	3,130	850.000		50.000	800.000
2.200.000	B.N.G.	107667	Diversen	Woningbouwver. Oudewater	07-08-2012	3,220	1.980.000		73.333	1.906.667
1.185.000	B.N.G.	108231	Diversen	Woningbouwver. Oudewater	01-08-2013	2,070	1.185.000			1.185.000
2.429.891	B.N.G.	81195.02	Herfinanciering 81195.01	Woningbouwver. Oudewater	01-11-2013		2.261.775		89.007	2.172.768
2.315.000	B.N.G.	108.459	Diversen	Woningbouwver. Oudewater	2014		2.315.000			2.315.000
32.631.101							21.798.852	0	1.275.039	20.523.814
33.626.651			Totaal A en B				22.411.867	0	1.376.882	21.034.985